Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (Judecător Eduard Puiu)
Dosarul nr.3r-83/24 (nr.2-24093146-03-04102024)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de Contencios administrativ

D E C I Z I E

28 octombrie 2024 mun. Bălți

Instanța compusă din:
Președintele completului Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu și Natalia Costaș

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva încheierilor Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11.09.2024 și din 21.08.2024, emise în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Consiliul sătesc Elizaveta, persoana terță Botezatu Ivan, privind anularea actului administrativ,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La 19 august 2024, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Consiliul sătesc Elizaveta, persoană terță Botezatu Ivan, solicitând anularea Deciziei nr.3/4 din 17.05.2024 „cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului aferent casei de locuit în cadrul înregistrării primare masive”.

Prin încheierea judecătoriei Bălți, sediul central, din 21.08.2024, s-a stabilit termen reclamantului Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată până la data de 09.09.2024 inclusiv și anume: prezentarea copiilor de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisuri, în număr egal pentru participanții la proces. S-a explicat reclamantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată va fi declarată ca fiind inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ şi împreună cu actele anexate va fi remisă în adresa acestuia. S-a atenționat că, în cazul în care reclamantul va expedia cererea cu privire la lichidarea neajunsurilor către instanță prin alte mijloace decât depunerea personală în cancelaria instanței, acesta trebuie să se asigure că, cererea respectivă va parveni în instanță în termenul stabilit, adică până la 09.09.2024, inclusiv.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11 septembrie 2024, s-a declarat inadmisibilă spre examinare în contencios administrativ cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Consiliul sătesc Elizaveta, persoană terță Botezatu Ivan, privind anularea Deciziei nr.3/4 din 17.05.2024.

Solicitarea recurentului:

La 27.09.2024, prin intermediul poștei electronice a instanței de fond, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11.09.2024 și din 21.08.2024, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părților:

În motivarea recursului, recurentul Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării. Suplimentar a menționat că, la data de 19.08.2024 a depus cerere de chemare în judecată prin intermediul poștei electronice a instanței de fond. Potrivit art.207 Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întremate condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Astfel, prima instanța a considerat că Oficiul era obligat să prezinte în plus copiile de pe cererea de chemare în judecată și materialele anexate într-un număr egal cu numărul participanților la proces în format de hârtie, chiar dacă cererea de chemare în judecată a fost depusă în format electronic. Consideră că instanța de fond greșit a interpretat normele susmenționate și abuziv a impus asemenea cerință reclamantului. Precizează că Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat nu este la prima contestare a actelor administrative emise de consiliul sătesc Elizaveta. Toate cererile de chemare în judecată au fost depuse prin poșta electronică, iar instanța nu a solicitat niciodată prezentarea suplimentară a acestor documente în format de hârtie. Astfel, concluzionează că adresa electronică a Primăriei s.Elizaveta este conectată la Programul integrat de gestionare a dosarelor.

Mai mult decât atât, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, conform art.64 din Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, exercită controlul de legalitate prin intermediul Registrului de stat al actelor locale, ceea ce presupune inclusiv transmiterea cererii de chemare în judecată către autoritatea publică locală prin publicarea acesteia în RSAL. Suplimentar, menționează prevederile Hotărârii Guvernului nr.672/2016 pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale, care reglementează, de asemenea, obligația Oficiului de a publica cererea de chemare în judecată în RSAL. În această ordine de idei, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și-a îndeplinit obligația de a informa pârâtul

despre înaintarea cererii de chemare în judecată privind contestarea actului administrativ emis de Consiliul s. Elizaveta. Or, după cum a menționat și judecătorul, Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.142/4 din 04.02.2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunii referitor la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătorii și curțile de apel, la pct.411 prevede – Cererile sau alte acte procedurale depuse în instanța judecătorească prin intermediul Soluției informatice e-Dosar și documentele generate de Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor vor fi comunicate participanților care nu au adresa electronică și/sau nu sunt înregistrați în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor de către instanța judecătorească prin alte mijloace, care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii. Norma dată nicidecum nu presupune obligarea prezentării de către reclamant a unor copii în format de hârtie de pe cererea de chemare în judecată depusă prin poșta electronică. Consideră că această situație constituie o încălcare gravă a principiului egalității în fața legii și a dreptului la un proces echitabil, consacrat de Constituția Republicii Moldova și de jurisprudența Curții Supreme de Justiție. Într-o altă ordine de idei relevă că, Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat este unica autoritate care verifică legalitatea actelor administrative emise de autoritățile publice locale și este limitată prin lege în termenul de contestare. Astfel, declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată depuse de către Oficiul Teritorial Bălți împotriva Consiliului s.Elizaveta, îl privează de posibilitatea adresării repetate în instanța de judecată, fiind omis termenul de contestare de 30 de zile. În consecință, nu este posibilă aplicarea prevederilor art.207 alin.(4) din Codul administrativ, ceea ce duce la încălcarea dreptului de a obține o soluționare pe fond a cauzei și a unui proces echitabil. Lipsa accesului la justiție într-un termen rezonabil încalcă principiul proporționalității și afectează în mod direct interesele publice pe care le apără, creând un precedent periculos în ceea ce privește aplicarea uniformă a legislației.

În concluzie, declararea inadmisibilității cererii de chemare în judecată depuse de Oficiul Teritorial Bălți, pe motive de formă, nu doar că încalcă dreptul lor la un proces echitabil, dar și creează o barieră procedurală disproporționată, împiedicând soluționarea pe fond a unei cauze de interes public. Aceasta afectează grav accesul justiție și aplicarea uniformă a legislației, subminând, totodată, încrederea în actul de justiție și în corectitudinea procesului administrativ.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând încheierile contestate Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel va declara recursul formulat de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat inadmisibil din următoarele motive.

În corespundere cu art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, *examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.*

Potrivit art.242 din Codul administrativ, *recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.*

Din norma dată de drept expres rezultă că, la depunerea recursului împotriva încheierii judecătorești trebuie să fie respectate cumulativ anumite condiții obligatorii și anume:

- recursul să fie motivat;
- să fie depus la instanța de judecată care a emis încheierea contestată;
- să fie depus în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, *termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.*

Conform art.111 alin.(1)-(4) Codul de procedură civilă, *actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.*

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, *dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.*

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți menționează că, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării

acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Subsecvent, potrivit art.223 din Codul administrativ, *hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.*

În conformitate cu art.96 alin. (1) din Codul administrativ, *notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.*

În același timp art.33 din Codul administrativ prevede că, *comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.*

Conform art.97 alin.(1)-(3) Cod administrativ, *notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:*

a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;

b) notificare prin poștă cu act de notificare;

c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată;

d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din actele cauzei se atestă că, încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11 septembrie 2024 a fost expediată în adresa Oficiului Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, prin intermediul poștei electronice, indicată atât în cererea de chemare în judecată (f.d.3), cât și în cererea de recurs (f.d.20) și anume: otcs_balti@gov.md, scrisoarea de confirmarea expedierii prin e-mail este anexată la materialele cauzei.

Cele menționate supra denotă faptul, că Judecătoria Bălți, sediul central, și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 15 zile pentru depunerea recursului, prevăzut la art.242 din Codul administrativ, a început să curgă din data de 12 septembrie 2024, ziua imediat următoare de la data notificării recurentului a încheierii contestate, care a expirat la data de 26 septembrie 2024, inclusiv, zi lucrătoare de joi.

Instanța de recurs reține că, cererea de recurs a fost expediată prin intermediul poștei electronice a instanței de fond la data de 27.09.2024, ora 09:41, și înregistrată de Judecătoria Bălți, sediul central, la 27.09.2024, data indicată pe ștampila instanței (f.d.89).

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți relevă că, recurentul a omis termenul de contestare a încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11 septembrie 2024, prin urmare recursul este unul tardiv.

Tot aici instanța reține că în cererea de recurs Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat nu a solicitat repunerea recursului în termenul de atac, în condițiile art.65 Codul administrativ.

La acest capitol se rețin și dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că *participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Or, buna-credință prezumă că partea este obligată să țină cont de prevederile imperative ale art.242 din Codul administrativ, ceea ce la cazul speței nu au fost respectate.*

Astfel recurentul, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de recurs, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii recursului în interiorul termenului legal prevăzut la art.242 din Codul administrativ, și nici nu a solicitat repunerea recursului în termenul de atac.

Din cele menționate, se impune declararea recursului depus de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat ca inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. La acest capitol, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [*cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei*], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți ajunge la concluzia de a declara ca inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

Conform art.243 alin.(1) lit. a) și alin.(2) Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,-

D E C I D E :

Se declară inadmisibil recursul depus de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat împotriva încheierilor Judecătoriei Bălți, sediul central, din 11.09.2024 și din 21.08.2024, emise în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Consiliul sătesc Elizaveta, persoana terță Botezatu Ivan privind anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecător **Adriana Garbuz**

Judecătorii **Iulia Grosu**

Natalia Costaș